

Til Skov- og Naturstyrelsen.

Den 25. oktober 2006.

Nepenthes ønsker hermed at kommentere regeringens udkast til lovforslag om nationalparker.

Generelle kommentarer.

Vi vil til en begyndelse rose regeringen for at introducere nationalparkbegrebet i Danmark. Der findes tusinder af nationalparker fordelt over de fleste af verdens lande, som med få undtagelser følger det velkendte internationalt definerede koncept med ukompromitteret plads til naturens udfoldelse, samt mulighed for at opleve naturen. Dette vidt udbredte koncept er til glæde for utallige med en appetit på at opleve en bestemt geografisk regions uspolerede sjæl, i form af en slags nulparcel hvor menneskets indflydelse er reduceret til det absolut mindst mulige. Områder af denne karakter er få og små i Danmark, derfor er det med store forventninger at vi har set frem til introduktionen af nationalparker i Danmark.

Desværre må vi konstatere at regeringen med nærværende forslag ikke har valgt at følge dette koncept. Forslaget indeholder en udvanding af begrebet, med en løsere definition som tillader udpegning af områder, som ønskes bevaret som naturmæssigt inferiøre i sammenligning med det som et selvplejende system ville udvikle. Dette har to alvorlige konsekvenser, én der vedrører selve betegnelsen, samt én der angår de biologiske aspekter:

For det første vil man skuffe en masse folks forventninger, når man misbruger et anerkendt kvalitetsstempel, som defineret af IUCN. Dette er et utilladeligt hasardspil med især turismen, men også med befolkningen. Nationalpark er ganske rigtigt som nævnt ikke en beskyttet titel i juridisk forstand, ligesom menneskerettigheder heller ikke er det. På trods af dette klæder det Danmark dårligt således at lade hånt om bredt anerkendte begreber og devaluere begrebet nationalpark med en særlig dansk, udvandet definition.

Det sætter os i rollen som en slags slyngelstat på naturområdet, hvis vi således vælger at gå enegang efter lavere standarder end de mange lande, der følger IUCN's standarder, vi behøver som eksempel blot at nævne vore nordiske broderlande – Sverige, Finland, Norge og Island – der alle er forbilleder på området. Det

er formålsløst og til glæde for ingen. Det er en sær umoden tilgang til nationalparktanken, at Danmark således skal opfinde sin egen andedamsmodel, når det vi reelt har brug for er at komme semantisk på omgangshøjde med de mange lande, der anerkender IUCNs kategorier. At SNS er medlem af IUCN bidrager yderligere til forundring over valget af de lave standarder.

For det andet forpasser man en enestående chance for at starte et tiltag, der kunne være en særdeles vigtig brik i genopretningen af den skrantende danske natur, som div. kulturtiltag gennem århundreder har ødelagt og fortrængt. Disse kulturtiltag vil man nu forherlige ved at lempe nationalparkdefinitionen hen i retning af en beskrivelse af det velkendte landbrugsdominerede danske landskab, til trods for at vi er et af de lande der allermest har brug for en fremadrettet satsning på store sammenhængende naturområder med minimale kulturelle indgreb.

Konkrete kommentarer.

I §1 skydes der med spredde hagl i forsøget på at rumme samtlige inputs fra den brogede palet af pilotprojekter. Man kunne her nøjes med pkt. 1, 2, 3 og 7 i lettere omskrevet form, da de udgør essensen af IUCNs definition på en nationalpark. Oven i købet er punkterne uprioriterede, i modstrid med selv den nationale følgegruppes anbefaling. Der er i ekstrem grad brug for en prioritering, der pointerer naturhensynet som ubetinget vigtigst. Der er lagt alt for stor vægt på emner som landskab, erhverv og kulturhistorie, hvis tarv det på ingen måde burde være en nationalparklovs pligt at varetage, der er så rigeligt taget hensyn til dette i øvrig lovgivning, faktisk i en sådan grad, at det er kraftigt medvirkende til naturens fortrængning, eller med andre ord selve årsagen til at der er brug for nationalparker. Det er således et fuldstændigt misforstået hensyn. Tilsvarende kan siges om ønsket om at styrke "formidlingen om kulturarvens store betydning for befolkningen". Dette må anses for værende rendyrket formynderi, helt upassende i en bemærkning til lov om nationalparker. Man kan da håbe at fremtidens formidlere evner at formidle kulturarvens store betydning for udryddelsen af plante- og dyrearter, men det er vist ikke det der sigtes til (?).

I §18 afsløres hvilken nedprioriteret rolle nationalparkerne tiltænkes fra regeringens side. Det bliver på en ydmyg plads på bageste række i landskabsplanlægningen, at de kommende nationalparker må indfinde sig, da de tilsyneladende skal vige for

al anden planlægning. Specielt bemærkningen "Kommunerne og regionerne er ikke bundet af NP-planen, og kommunalbestyrelsen kan ændre sin planlægning uanset indholdet af NP-planen" må da være en grovkornet vittighed, eller en fejl. Eller også har den en betydning i juraen som er diametralt modsat den, som lægfolk umiddelbart vil tillægge den.

Vi foreslår på baggrund af ovenstående, at

- 1) lovforslagets navn ændres til Lov om større, nationale naturområder,
- 2) det indskrives i loven at terminologien for, og dermed forvaltningen af, de nationale naturområder følger de internationale retningslinier for fredede områder i henhold til IUCN, the World Conservation Union,
- 3) IUCN's retningslinier opridses i lovforslaget, eller som mindste krav i lovforslagets bemærkninger.

Som et fjerde punkt mener vi, at man med den foreslåede temmeligt rigide økonomiske og administrative struktur tilsyneladende helt mangler at tage højde for muligheden af, at have større naturområder (nationalparker) ejet af andre myndigheder end staten, f.eks. private, fonde eller grupper af mennesker, samt muligheden for at udlicitere driften af større naturområder til private firmaer under behørig iagttagelse af lovgivningen i øvrigt. Denne type af administrative modeller har fundet anvendelse i andre lande, og der er fuld støtte for dem i IUCN's retningslinier. Vi kan konkret nævne f.eks. en slags udlicitering i Østrig, provins-ejede nationalparker i Kwa-Zulu Natal og NorthWest Province i Sydafrika, og nationalpark pr. kontrakt med lokalbefolkningen i Rictersveld, ligeledes Sydafrika. I Danmark kunne man som tænkte eksempler forestille sig at Aage V. Jensens Fonde ville være interesseret i at oprette et større, nationalt naturområde (f.eks. en nationalpark) i Lille Vildmose, såfremt lovgivningen ikke tilsyneladende automatisk overfører både områderne og driften til staten, eller at firmaet Legos interesser i Klelund Plantage måske kunne føre til en privatejet nationalpark, hvis lovgivningen var mere gunstigt udformet i denne henseende. Under en mere fleksibel model kunne f.eks. den daglige ledelse, nationalpark-sekretariatet, være fuldstændig privat, nationalpark-bestyrelsen kunne være delvist privat, og nationalparkrådet kunne beholde sin

sammensætning som rådgivende organ. Ejendomsretten skal naturligvis kunne forblive på private hænder.

Afslutningsvis vil vi opfordre til en genovervejelse af, hvilke organisationer der konkret nævnes i bemærkningerne til §15 som eksempler på, hvem der måtte finde repræsentation i nationalparkråd. Der nævnes én organisation uden erklæret naturpolitik, Danmarks Idrætsforbund, og en anden med en altid stærkt negativ tilgang til enhver form for naturgenopretning, Kyst Land og Fjord. Omvendt glimrer flere små organisationer som er aktive fortalere for nationalparker ved deres fravær, f. eks. Noah og i al beskedenhed Nepenthes. Vi undrer os over hvilke kriterier der måtte ligge bag denne udvælgelse, og opfordrer til at tænke over, hvilket signal der sendes med denne bemærkning, det er trods alt lovstof, det drejer sig om.

Med venlig hilsen, p.v.a. Nepenthes,

Kenneth Buk,
Jørgen Muldtofte